

# FOAIA POPORULUI

## PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 5 cor. 40 bani.  
Pe 6 jumătate de an . . . . . 2 cor. 70 bani.  
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.  
Abonamente se fac la „Tipografia Poporul”, Sibiu.

## Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.  
Adresa telegrafică: „Foaia Poporul”, Sibiu.

## INSERATE:

să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI  
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir peștit prima-dată 14 bani, a doua-ora  
12 bani, a treia-ora 10 bani.

## Plugari-Ostași.

A început a se desbăera bi-nișor vremea.

Scânteierile primăverii înviorază văzduhul, mângâie dealurile stâncoase, câmpiile întinse și văile adânci.

Au început a se desfunda omă-turile încheștate prin văi și codrii bătrâni se scutură pe îndelete de podoaba cea albă și grea a iernii.

Incepe a se premeni câmpul și pare că se trezește ca din un somn lung ogoarele, cari au ho-dinit toată iarna sub așternutul moale de zăpadă.

Și plugarii tresar acum ca dintr'o aiureală, simțindu-se cu-prinși în adâncul sufletului lor de fiorul unui dor de muncă nouă. Dorul de țarina împospătată și plină de reveșeală, dorul de câmpul întinerit îi încearcă...

Acum își aduc aminte, săr-manii, de alte primăveri, pacinice și binecuvântate, nu însângerate ca cele două din urmă. Din depăr-tările, în cari se află, de prin ste-pele Rusiei, din iadul dela Do-berdo sau din apropierea Mării Adriatice ei se gândesc acum îndu-ioșați la plugurile lor, cari au țep-enit de atâta ședere îndelungată pe rotile, la grapa, la sapele și coasele lor, în cari scurmă de atâta vre-me rugina. Simt, că ogorul stră-moșesc, care începe a se împodobi cu haină de catifea verde, îi aș-teaptă, îi chiamă acum zi de zi, ca să-și înfrățescă traiul, cum și-l înfrățiseră totdeauna primăvara, când înviară câmpurile, când ră-mânea aproape pustie bătătura sa-tului și toți, cu mic cu mare, se înșiruiău pe brazdă...

Dar acum cine se mai înși-rue? Moșnegii, femeile și copiii nevărstnici, căci tot ce a fost om de ispravă, tărie și putere bărbă-tească, a trebuit să se înșirue de-alungul fronturilor de luptă, strân-

gând patul pustii în loc de coar-nele plugului.

Vântul de primăvară par'că picură în zori de zi din undele sale înlăcrimate câte o frântură din doina îndurerată a plugarilor-ostași:

*Foicică lată 'n dunșă  
Toate plugurile umblă  
Numa'al meu șede la umbră..*

Câtă jale nu se desface din această oftare a plugarilor, pe cari împrejurări atât de potrivnice îi țin departe de ogorul strămoșesc și de îndeletnicirea adânc înrădă-cinată în firea sătenilor noștri. Căci plugăria a fost totdeauna, pe lângă păstorit, deprinderea cea mai plăcută, pentru care poporul nostru simte în sufletul său un îndemn firesc.

Ne apropiem și în privința aceasta de firea strămoșilor noștri din vechime, de Romani, cari so-cotiau, că numai plugăria și viața ostășească sunt îndeletniciri vred-nice de oameni liberi. Și nu aveau nici ei, cum nu prea au nici să-tenii noștri, vre-o aplicare deosă-bită pentru meserii și negoț. Dis-prețuiau chiar aceste mijloace de trai și isvoare de bunăstare. Astăzi firește nu e bine a nesocoti foloasele mari, ce pot ele aduce, dupăcum nu e bine nici a desprețui pe cei-ce stăruiesc mai departe la ceea-ce au învățat și pomenit din bătrâni, la plugărie.

Dimpotrivă trebuie să recu-noaștem, că toate categoriile de oameni, fie că muncesc cu bra-țele, ori cu capul, ori cu con-deiul, ori cu sula ori cu sapa, au însemnătatea lor deosebită în viața poporului nostru, toate sunt de lipsă și folositoare fiecare în fe-lul său.

Totuși nu vom greși spunând, că însemnătatea cea mai mare o au în timp de pace *plugarii*, după cum o au în timp de războiu *ostași*. Adevărul acesta a fost scos la iveală adeseori din partea oa-

menilor celor mai învățați și-l în-tărește zilnic școala vieții.

Cel mai vestit filosof din ve-chime, Aristotel zicea, că în ori-ce țară și la ori-care popor cei mai buni oameni sunt plugarii. Căci din munca lor rodește pământul și dela roada pământului atârnă bunăstarea sau strâmtorarea oricărei țări și a oricărui popor. Plugarii sunt de obicei oameni buni și blagosloviți, strădalnici la muncă, ascultători și împlinitori ai poruncilor dumnezeiești și omenesti, milostivi și îndelungrăbdători.

Mulțămită tocmai acestor în-susiri, dau plugarii cel mai pre-țios material și în timp de războiu, când se cer jertfele cele mai grele. Pe cât e de însemnată munca lor în timp de pace, când întru su-doarea feții ostenind din zori până în noapte fac să-și verse tot darul milostiva glie, pe atât e de mare jertfa lor în timp de războiu, când piepturile lor pline de bărbăție și de credință formează cel mai pu-ternic zid de apărare. De tăria acestui zid se zdrobesc atâtea va-luri de dușmani cutropitori, spul-berându-se și întorcându-și taberile în fugă. Era deci îndreptățit bă-trânul aspru și încrunțat, Cato al Romanilor, să spună cu atâtea veacuri înainte, că din plugari se nasc oamenii cei mai viteji și os-tășii cei mai de ispravă.

Mucenici ai datoriei în timp de pace și în timp de războiu — lor li se cuvine cea mai vie recunoștință și cea mai ne-adormită îngrijire din partea tuturor cari sunt chemați a cârmui destinele țarilor și ale popoarelor. Și fiindcă viața poate să înflorească, mulțămirea să se înră-dăcineze și belșugul să se reverse nu-mai acolo, unde plugurile nu ruginesc șezând pe rotile, unde brațele de muncă rondnică și binecuvântate nu sunt abă-tute dela destinația lor, de aceea ve-dem că și în aceste zile de vifor se iau dispoziții din partea cârmuitorilor, ca plugarii să fie trimiși acasă, la brazda lor, pe timpul, cât durează aratul și să-mânatul. Dela plug întorcându-se iarăși unde i chiamă datoria lor ostășească, dorul inimii lor după timpuri de pace statornică și de conținere a vijeliilor

răsboinice, răsună în cuvinte ca acestea :

Frunză verde de negară  
Ori nu i nime Doamne 'n țară.  
Ochii pe la noi să-și plimbe  
Crugul vremilor să-l schimbe  
Și de o fi, să'ncepe ape,  
De năpaste să ne scape....

Fiindcă ostașii plugari sunt buni și viteji și plini de credință, se va milosti Cel de sus să schimbe crugul vremilor și să ne scape de năpasta îngrozitoare, sub povara căreia scrâșnesc țări și popoare.

Iar la sfârșitul acestui războiu, când se va face tuturor dreptate, răsplata cuvenită plugarilor-ostași pentru toate vitejiile și jertfele lor nu va putea să lipsească, ci va trebui să se reverse cu îmbelșugare asupra celor ce poartă greul tuturor războaielor și suferințelor din lume.

## In vederea alegerilor de deputați congresuali.

Candidatul poporului este: *Dr. Ioan Broșu, în cercul Sibiului.* Cu vădită bucurie venim a vesti, că scrisul nostru din numărul trecut al „Foi Poporului“, intitulat „Gânduri în vederea alegerii de Mitropolit“, a fost foarte bine primit în toate părțile, și a găsit un adânc răsunset în cele mai largi pături ale poporului și ale iubitorilor noștri cetitori. Dovada cea mai limpede sunt multele scrisori de felicitare cari ni-au sosit la redacție, și dragostea cu care au fost îmbrățișate gândurile și sfaturile noastre deopotrivă. Reproducem una din scrisori la întâmplare, pentru de-a dovedi interesul viu arătat și de popor în vederea acestor alegeri, cari precum se știe vor avea loc **Duminecă în 2 Aprilie st. n. 1916**, în aceeași comună :

„Pea stimate Domnule Redactor!

Cu mare mulțumire am citit sfaturile D voastră din iubita noastră „Foaia Poporului“, cu privire la alegerea de mitropolit. Că zău n'ați zis întru aceea nimica rău. Bine ați spus că poporul cere azi mai multe. Eu nu vreau să mă laud, dar ca unul ce am fost în America, și am văzut multe soiuri de oameni și credințe fel de fel, m'a durut inima, când am venit acasă și am luat în seamă, cât de înapoiată este sârmana noastră biserică românească. Au lipsit și lipsește și azi de bună-seamă încă aceea ce spuneți și D voastră, adică cultura. Or fi ei oamenii noștri dobâ de învățați, dar cu toate astea spre jalea noastră, vedem cum par'că tot îndărăt o dăm ca și racu. De aceea vă mulțumim pentru gândurile D voastră nimerite. Știu însă că alegerea mitropolitului, care e cărna bisericii noastre, atârnă dela deputații cari vor fi trimiși la adunare, adică congresul din Sibiu, pentru ca să-l aleagă. De aceea ne-am sfătuit noi mai mult cetitori ai gazetei d voastră să vă rugăm a păși D voastră domnule redactor al „Foi Poporului“ *Dr. Ioan Broșu, a deputat al cercului Sibiului*, știind că D voastră ați avut totdeauna la inimă durerile și întregesele adevărate ale poporului.

Acestea am avut a vi le spune și rămân al D voastră stimător

George Muntean, plugar.

Indemnat deci de aceste cuvinte calde și de alte chemări de ale preoției m'am hotărât iubiți alegători, să candidez și eu **ca deputat congresual ordinar în cercul Sibiului.** Și pentruca să se știe care comune se țin de cercul acesta iată le voi înșira aici: *din cercul Sibiului: Botța, Bungard, Cornățel, Cristian, Gușterită, Loamneș, Mohu, Nucet, Ocna, Poclaca, Râșnar, Râusadului, Roșta, Rusciort, Ruși, Sadu, Sibiul, Sîmnic, Șelimbăr, Șura-mare, Tâlmăcel, Turnțor, Vurpăr.* Din tractul **Agnita: Cichindeal, Chirpăr, Fofeldea, Gâtnari, Hozman, Marpod, Ilmbav, Noerichtu;** din tractul **Avrig: Avrig, Glâmbocă, Porcești, Sebeșul de sus și de jos, Săcădate;** din tractul **Mediaș: Hașag, Șaldorf, Șelca-mare, Ștenca, Veseud.**

Am toată nădejdea că fiecare cetitor al gazetei noastre își va face datoria. *Tot alegătorii din aceste comune votati deci pentru candidatul poporului: Dr. Ioan Broșu, redactorul „Foi Poporului“ „Glasul poporului e glasul lui Dumnezeu“, zice și Scriptura.* In Dumineca alegerii mergeți cu toții la biserică și fiind întrebați cu cine votați, spuneți că la locul întâi, **căci sunt doi deputați cari vor trebui aleși, îl veți pe redactorul Dr. Ioan Broșu, candidatul adevărat, care scrie și apără cu condețul interesele poporului nostru!**

Să vă ajute Dumnezeu!

## La oprirea tipăririi „Românului“.

Din Arad ne-a sosit azi următoarea tipăritură:

### „Românul“

1/14 Ian. 1911 – 26 Febr. v. (10 Martie n.) 1916.

Redactor responsabil: *Constantin Savu.*

*Cătra on. noștri abonați și cetitori.*

Prin ordinațunea sa de a sub Nr. 32,858/V. a. din 1916 ministrul de interne ungar aduce la cunoștința redactorului nostru responsabil d. Constantin Savu, editorului responsabil d. Laurențiu Luca, precum și tipograful „Concordia“ că începând cu ziua de 10 Martie n. 1916 acest ministru ungar oprește pe timp nehotărât aparța ziarului „Românul“, organul oficial al partidului nostru național, pe motiv că „*continutul publicațiilor (articoli și informații) apărute în coloanele acestui ziar vătămă interesele războiului.*”

Această ordinațune, cu provocare la §-ii 27—29 din ordin. min. dată sub Nr. 2500—1914 M. E. în chestia executării art. de lege XVI din 1914, oprește agențiile și Birourile postale din țară să primească orice fel de plăți cari s'ar face în viitor, cu mandat postal sau ch. q. la adresa administrației ziarului „Românul“.

În urmăre rugăm on. noștri abonați și cetitori că începând cu ziua de azi toate plățile (taxe restante de abonament, sau anunțuri, dăruiri pe seamă „Orfelinatului din Sibiu“ etc) să le facă numai la adresa *Tipografia „Concordia“ soc. pe acții, Arad str. Zrinyi Nr. 1/a, deoarece tipografia „Concordia“ care și până acum a adus atâtea servicii reale partidului nostru național și prin esecția lucrărilor tipografice a mulțumit toate pretențiunile on. public românesc, își va continua activitatea ei și, în urmăre, primește și în viitor spre executare orice lucrări în branșa aceasta: invitări, bilanțuri etc.*

Totodată anunțăm, că astăzi am cerut în scris dlui primar al orașului Arad să ia la cunoștință *continuarea apariției ziarului poli-*

*tic săptămânal „Poporul Român“.* La timpul său vom anunța on. noștri abonați și cetitori despre rezultatul acestui demers al nostru.

Noua revistă „*Pagini literare*“ va apărea regulat. Nr. 1 este gata și începând de Luni 13 Martie n. a. e., se va începe expediarea.

Aducând acestea la cunoștința on. noștri abonați și cetitori, le mulțumim călduros pentru puternicul lor sprijin și îi rugăm să ne păstreze aceleași sentimente și să ne onoreze și pe mai departe de acest mare și puternic sprijin!

Arad, 27 Februarie v. (11 Martie n.) 1916,

Cu deosebită stimă.

Redacția și administrația ziarului „Românul“.

## D-l Marghiloman despre politica externă a României.

La sfârșirea noului local al clubului conservator din Ploiești, care a avut loc Duminecă șeful partidului conservator d-l *Al. Marghiloman* a rostit un discurs mai lung, din care dăm după ziarul „Ziua“ partea din urmă:

Suntem cu conștiința împăcată și repet că, cât timp nu se vor lua deopotrivă măsuri la căteși trele graniți după cum s'a hotărât în Consiliul de Coroană și guvernul se elatină, îi vom trage la îndoială dreptul de a schimba linia de purtare luată acolo.

Guvernul a fost împins în hotărârile lui și de o parte a opoziției. Mai știu că guvernul spune că a fost împins de curentul public. Curentele? Nimic mai schimbător, nimic mai schimbăcios. Politica nu se face cu curente, mai ales în România. Guvernul n'a condus opinia publică, deși era dator s'o facă. Curentul e la suprafață, e produs al presei și al organelor oficiale.

Când vorbești de un lucru atât de gingaș de aspirațiunile neamului, de ideal național, nu se poate merge cu ușurarea, cu care a mers guvernul pentru realizarea idealului național. Aici nu mă cert cu guvernul; el n'a zis vorba hotărâtoare care să fi dat o îndrumare, dar sunt atâtea alții cari au spus o și critica mea la aceștia merge.

Drumul pe care ni-l arată federaliștii mergea numai într'o direcție. Nu trebuie să abdic la realizarea idealului meu dela o politică nunsă într'o direcție. Nu voi fi eu acela care să iau boii de funie și să trag brazdă peste mormântul lui Ștefan cel Mare. Ca adevărat om de Stat cudragoste curată de țară și neamul tău nu trebuie să-ți pierzi din ochi steaua ta ci trebuie să-ți îndrumezi pașii spre punctul hotărâtor al intereselor mai înalte de Stat.

*Politica care nu renunță nici la Apus nici la Răsărit — aceasta e politica adevărată. Trebuie să ne îndreptăm privirea spre Români dela Răsărit, și aceasta spre binele celor dela Apus.*

Ori care va fi politica momentului să nu fie de cât politica desbătută în comun.

Politică de a da cu băta și de fapte împlinite fără consultațiunea noastră, aceasta nu se poate, și facem apel la toată suflarea conservatoare din țară ca să fie atentă asupra acestui fapt.

Aceasta e tot ceea ce am avut să vă spun și după cum noi vă suntem buni sfătuitori, să fiți și voi îndemnatarii noștri de fiecare ceas.

## Nici o palmă de pământ României!

### Declarația deputatului basarabian N. Ghepețki.

În timpul din urmă s'au tipărit prin gazete diferite lucruri în chestia Basarabiei. Se spune, că guvernul rus, pentru a câștiga pe partea Rusiei România, ar fi făcut anumite făgăduințe că va da îndărăt anumite părți din Basarabia României. Alte știri iarăși spuneau că populația din Basarabia e foarte agitată temându-se de o năvălire românească etc. etc.

Ca un răspuns la toate aceste svonuri se pot ținea următoarele declarațiuni ale deputatului basarabian N. Ghepețki publicate în ziarul românesc „Cuvântul Moldovenesc” ce apare la Chișinău în Basarabia:

Când vii în țara noastră, începi a simți că toți sunt neliniștiți. Pretutindeni se poartă svonuri despre curățirea Basarabiei de câtră ocărnuire și chiar despre aceea cum că-i hotărât ca partea de miază zi a Basarabiei, împreună cu ținutul Akermanului, să fie întoarsă României.

Această neliniște, de altfel o simteam și eu înainte de a porni la Petrograd.

Sosind acolo, m'am înfățișat la ministerul treburilor din afară, unde am vorbit de a dreptul despre neliniștea mea.

Mi s'a răspuns lămurit și hotărîtor: „N'aveți teamă: nici o palmă de pământ nu va fi trecută României: de altfel nici vorbă despre așa ceva la noi n'a avut loc”.

Eu m'am liniștit cu totul și am înțeles, că svonurile neliniștitoare din țara noastră n'au nici un temei și nici o însemnătate.

Mai târziu, la ședința comisiei bugetare, când s'a vorbit despre starea lucrurilor în guberniile mărginașe, eu din nou am ridicat întrebarea despre Basarabia și mi s'a răspuns iar, că lucrurile stau bine.

La întrebarea mea dacă mi se dă voie să spun despre aceasta locuitorilor din Basarabia, am căpătat răspunsul că nu numai se poate, dar chiar trebuie de liniștit pe toți, că nimeni nu se gândește la aceea ca să se dea Basarabia întregă sau o parte din ea, fiindcă noi suntem încă destul de puternici, apoi nici vorbă nu poate să fie despre niște temeri oarecari.

Din cuvintele dep. Ghepețki ies sentimentele adevărate ale Rusiei față de România. Cu alte cuvinte zis, dacă Rușii se simt puternici, ei n-au de ce să teme și prin urmare cu atât mai puțin au motive de a da îndărăt României Basarabia sau părți din această provincie odinicori românească.

## DEPEȘI.

### Marele războiu al lumii.

### Au început din nou luptele.

#### Incăierarea dela Verdun și atacurile nebune ale Rușilor. — Italienii respinși.

După aproape patru săptămâni de vărsare de sânge, încă nici azi nu suntem în stare a vedea limpede, care e starea lucrurilor înaintea Verdunului. Trei atacuri mari au dat Nemții și totdeatăteaori au fost nevoiți să se oprească înaintea zidurilor de oțel ale întăriturilor. E adevărat că au avut frumoase izbânzi în vre'o câteva puncte ale cetății, așa la ocuparea întăriturii Douaumont și altele, dar pierderile de oameni, despre cari scriu gazetele din Elveția ar fi așa de mari, încât ca să-și adune puterea a trebuit să se oprească o clipă. Acum a început a patra luptă. După cât se vede luptele acesta par a fi hotărâtoare pentru soarta războiului, tocmai din pricina înverșunării lor. Totodată cetim în gazete, că și Rușii au început să se miște, ba în unele locuri după cum vestesc depeșile comandai noastre militare, ar fi fost așa de tari încât la Usciesko, armata noastră a trebuit să se retragă puțin. Unde sunt Nemții, așteptatele atacuri rusești au fost întreprinse cu mare înverșunare pe frontul lacului Drisviati — Postavi și de amândouă părți ale lacului Narocz. În toate părțile dușmanul a fost respins cu pierderi neobicinuit de mari. În fața pozițiilor noastre, numai la lacul Narocz, au numărât Nemții 9270 ruși morți. Pierderile Nemților sunt foarte mici. La sud de lacul Wisnâev, s'au mărit luptele de artilerie.

În sfârșit și italienii și-au mai în-

cercat odată norocul, însă din raportul de Sâmbătă a lui Höffer iese că armatele austro-ungare au trecut la ofensivă pe frontul italian, mai ales la capul de pod Tolmino, unde au cucerit o poziție italiană și au făcut peste 430 prizonieri italieni.

Din toate aceste vedem cum se apropie războiul încetul pe încetul de clipa sa hotărâtoare. Pregătirile în toate părțile sunt așa de mari, încât pretutindeni ne putem aștepta la lupte mari.

#### Dimisia ministrului de războiu francez.

Din Paris se anunță:

Ministrul de războiu Gallieni a adus la cunoștință dimisiunea sa într'o scrisoare câtră prim-ministrul Briand. Acesta a primit dimisiunea. Ministru de războiu a fost numit generalul de divizie Roques.

Noul ministru de războiu e — după știri din Genf — în vârstă de 60 ani și a fost până acum comandantul unei armate din regiunea Woevre, care a luat parte la luptele vehemente mai recente de pe frontul francez. Roques a făcut parte din statul ofțerilor de geniu, dar, de sine înțeles, nu se bucură de autoritatea lui Gallieni.

#### Generalul Roques — noul ministru de războiu francez.

Geneva, 17 Martie. — Infrângerea franceză dela Verdun, a provocat spărtură în guvernul francez. Svonurile cari au umblat o săptămână de zile despre demisia ministrului de războiu francez Gallieni, capătă acum o întărire

oficială: Agentul Havas din Paris anunță oficial: Generalul Gallieni și-a dat demisia, din motive de sănătate. Generalul de diviz, Roques a fost ales de succesor al lui Gallieni, — noul ministru de războiu, este un general bătrân, care servește de mulți ani în ministerul de războiu. El a stat ca inspector în fruntea aviației (mașini de sburai) militare.

Gallieni a trimis o scrisoare, prim-ministrului francez, Briand, în care spune că toate puterile ce și le-a pus în serviciul patriei, sunt acum pe sfârșite. Medicii l'au sfătuit să se abțină dela orice lucrare, căci are nevoie de liniște și de îngrijiri serioase, — de aceea numai e în situație să ocupe înaltul post, — și cere să i-se primească dimisia.

Prim-ministrul Briand răspunzând observă, că numai cu păreri de rău, primește această demisiune, căci conlucrarea lui a fost prețioasă pentru apărarea națiunii, și de aceea speră, că în sănătoșindu-se în curând, să poată ocupa iară postul de grea răspundere.

#### Germanii ocupă o poziție la nord de Verdun.

— Insemnătatea cuceririi înălțimii „Mort Homme” —

Berlin, 17 Martie. — Dela marele cartier general german, se anunță:

Francezii au încercat și azi, să recucerească înălțimea Mort Homme, dar n'au putut produce nici cea mai mică schimbare a situației. Au atacat pe germani din nord la marginea pădurilor Corbeau și Cumieres și au dat năvală spre înălțimea 265. Atacul francezilor a fost respins cu ușurință de către germani.

Francezii dezvoltă o lucrare mare artileristică și pe celelalte fronturi, mai cu seamă la Champagne.

Corespondentul din Paris al ziarului „Secolo” anunță: Mort Homme e o poziție foarte bună pentru artilerie, dar nu stă în legătură cu celelalte poziții. Se ridică pe un deal cu împrejurimi prăpăstioase. Cea mai înaltă înălțime, la răsărit, este în stăpânirea germanilor. Germanii au întrerupt atacurile lor de infanterie la nord de Verdun și la Woevre. Dar pe tot frontul, în urma bombardării a artileriei germane se poate aștepta o ofensivă germană care să se extindă pe un front de 15 km.

#### Un succes austro-ungar contra rușilor la Tarnopol.

Budapesta, 17 Martie. — Raportul oficial al lui Höffer, cu data de azi, sosit în ultimul moment, anunță următoarele de pe frontul rusec:

În mai multe locuri, la râul Stripa a avut loc lupte de avantposturi, cu succes pentru armele noastre. La vest de Tarnopol, trupele noastre au pătruns în tranșeele rusești pe o întindere destul de mare, și au făcut prizonieri 1 stegar, 67 soldați ruși, capturând și 1 mitralieză și 4 asvârlitoare de mine.

#### Nouile dări de războiu ale Germaniei.

Berlin, 17 Martie. — Reichstagul german a început ieri să desbată proiectele cari prevăd dări noi de războiu.

Secretarul de stat, Dr. Helfferich a ținut un discurs arătând cum grija Germaniei este acum ca toți banii și toată munea sunt adunate numai pentru trebuințele războiului. De aceea

budgetul pe anul trecut, arată un deficit de 480 milioane, e nevoie pentru acoperirea lui, de noi dări de războiu, pentru ca organizația financiară să nu fie zdruncinată.

### Ya ieși și Spania din neutralitate?

Geneva, 15 Martie. — Ziarele parisienne cred că după intrarea Portugaliei în războiu și Spania se va lăsa de neutralitate și se va alătura la Ententă. Gazeta »Liberal« din Madrid se teme că comerțul transmaritim al Spaniei se va opri acum cu totul și că războiul submarinelor se va întinde până în Spania. Ziarul »Epoca« scrie că după noile întâmplări Spania în nici un caz nu va putea să rămâie neutră. E interesant că una din foile cele mai mari din Madrid, ziarul ABC a fost oprit să intre în Portugalia.

### Rechemarea trupelor franceze dela Salonic.

Din Sofia se comunică:

Din cercuri bine informate din Salonic se comunica că se face o nouă concentrare a armatelor anglo-franceze de sub comanda generalului Sarrail.

După această regrupare, trupele engleze au ocupat primele pozițiuni de pe front, iar trupele franceze ocupă spre sud pozițiunile din apropiere de Salonic.

Această nouă concentrare ar fi în legătură cu marile operațiuni din Franța. După o informațiune se zice că generalul Sarrail a primit ordin dela statul major din Paris, că trupele franceze să fie ținute în apropiere de Salonic gata, pentru ca la prima chemare, — în caz de nevoie, — să se poată imediat imbarca pentru Franța, unde se presupune că ele ar putea deveni trebuincioasă.

Generalul Sarrail a îndeplinit ordinul ce i-s'a dat, dar în acelaș timp a comunicat la Paris că trupele engleze, singure nu sunt în stare să se împotrivescă unei ofensive contra Salonicului, chiar dacă această ofensivă ar fi făcută numai de trupele bulgare.

Generalul Sarrail își lasă deoparte prin urmare, orice răspundere.

În legătură cu rechemarea trupelor franceze, au și sosit în portul Salonic și un mare număr de vase de transport.

### Cea mai grozavă luptă de artilerie a războiului.

Asupra luptei dela Verdun toată »Nawelliste« din Lyon dă următoarea descriere: »Lupta aceasta este a se considera de cea mai grozavă luptă de artilerie.

Numeroase părți din frontul francez au primit în curs de douăsprezece ore o sută de mii de proiectile. Pădurile erau cosite până la rădăcini. Râulețul Forges dispăruse formând numai un mic lăculeț. Muchia înălțimei cota 213 era retezată pe o întindere de 27 metri prin proiectilele germane. După o mare bombardare germanii pătrunseră Luné după amiază în Satul Forges, urcând cota 265. Spre noapte francezii ținură regiunile mai înalte ale Cotei l'Oie. Marți înainte de prânz focul de artilerie germană deveni și mai aspru. Tunurile scupau un foc nimicitor asupra frontului dela vest. Spre seară germanii reușiseră să se adăpostească sub scutul arborilor încă rămași în pădurea corbilor, amenințând de aici pozițiunile francezilor la Cumieres.

### Războiul noaptea, — în văzduh...

— Groznică luptă între aeroplane franceze și un Zeppelin. —

Ziarele franceze publică o descriere a luptei aeriene ce a avut loc cu prilejul celui din urmă atac al unui Zeppelin asupra Parisului. Ca document asupra valorii diferitelor soluri de aparate aeriene, dăm mai jos, în rezumat, această descriere:

Pe la orele 9 seara, la serviciul de aviație de pe lângă câmpul întărit al Parisului, s'a vorbit prin telefon că două Zeppelinuri se îndreaptă spre Paris. Toți piloții de aeroplane și mitralieri erau la posturile lor și în mai puțin de cinci minute două aparate de recunoaștere își luară șborul.

Informațiunile telefonice se urmau și în curând pleacă toate aparatele înarmate, unele cu tunuri, altele cu mitralieze.

Privești era strălucită. Douăzeci de minute după alarmă, 27 de aparate se ridicaseră în aer, formând deasupra Parisului, un fel de rețea, la o înălțime de 2—3000 metri.

Avânt muniții din belșug, aparatele zburau prin văzduhul întunecat, așteptând zeppelinurile.

Noaptea era foarte întunecoasă. Dela 900 metri în sus, o întinsă mare de nori acoperea pământul.

Parisul era în întunecime desăvârșită, dar prin unele crepături dintre nor, era ușor de recunoscut, de oarece mahalalele erau luminate, și formau ca un cerc luminos în jurul Parisului întunecat.

În vreme ce aeroplanele franceze făceau de gardă, zeppelinul, căci nu era decât unul, își continuă drumul spre Paris, nevăzut fără să facă șgomot.

Pe măsură ce se apropia, se înălța tot mai mult, și când ajunse deasupra Parisului, era la o înălțime de 4000 metri.

Toate operațiunile le făcea cu lămpile stinse; o ceață densă acoperea razele luminelor de pe aeroplane; era cu neputință să se zărească corpul uriașului dirigeabil.

Totuși, în fața atâtor aeroplane luminate oamenii zeppelinului nu luă toate măsurile de ochire, și îndată ce crezu că a ajuns în centrul Parisului, lăsă să cadă bombe și se retrase.

Mai multe case au fost nimicite, au fost ucise 27 de persoane și rănite 32.

Șase din avioanele franceze descoperiră în sfârșit locul unde se afla zeppelinul. Era cu 800 de metri mai sus decât unul din aeroplane, care se învârtea la 3200 metri. Nici unul din aeroplane nu se putu însă urca la această înălțime. Zeppelinul sbură cu o înălțime de 90 kilometri pe oră, mereu adâncit în cea mai mare întunecime.

S'a dovedit cu acest prilej că cu toată înfrățirea lor greoaie, marile dirijeabile germane se pot feri de atacurile aeroplanelor, sburând la înălțimi mari. De altfel cei cari au condus atacul, au ales o noapte de tot întunecoasă,

Apoi, chiar după constatările francezilor, faptul că zeppelinurile pot zbura la o înălțime așa de mare, e un câștig. Un alt câștig e că, aruncând greutatea un dirigeabil se poate înălța cu 500 metri în câteva secunde, pe când un aeroplan, când e la 3000 de metri, nu poate câștiga înălțime decât încet și greu.

De altfel condițiile din aer în care a fost săvârșit acest „raid” erau nu se poate mai favorabile pentru germani, după datele biroului meteorologic din Paris.

Vântul era foarte ușor, o ceață destul de deasă acoperea Parisul, pe când în straturile de sus ale văzduhului strălucea luna, deasupra norilor. Dirigeabilul călătorea deci în plină lumină, pe când mai de jos era foarte greu de văzut.

În afară de forța proiectilelor aruncate, pagubele mari pe cari le fac bombe aruncate dela o asemenea înălțime, se explică și prin puterea extraordinară cu care cad.

Un calcul simplu arată că, aruncată dela 3000 de metri, o bombă ajunge la pământ cam în 12 secunde, cu o viteză de 110 metri pe secundă. Puterea ei de cădere este deci, în clipa aceea, de mai multe milioane de kilograme.

## ECONOMIE

### Ce soiuri de porci să prăsim?

Trebuințele vieții, prin durata aproape de 2 ani a războiului popoarelor s'au înmulțit și să înmulțesc pe zi ce mergem. Mijloacele de trai s'au împuținează mereu și numai o împărțeață cu rezultă chibzuală ne poate scuti de cursa primejdioasă, pe care ne-ar arunca-o fără milă dușmanii noștri. Cu deosebire în ale mâncării, cari sunt de cea mai mare trebuință, avem lipsă de o mare crutare.

Cei drept, din partea deregătorilor politici s'au luat multe măsuri de crutare, cum sunt biletele de pâine la orașeni, pe deoparte ca să nu prădeze unii prea mult, pe de altă parte ca să nu trăiască unii prea înbuibați, iar alții să flămânzească, deasemenea și răstrângerea numărului vitelor, ce să pot tăia la orașe ș. a., dar toate acestea sunt numai niste orânduiri prin cari numai pe scurt timp să poate face ceva îndreptare.

Răul numai așa să poate curma, decât vom căuta a spori în măsură tot mai mare mijloacele de trai, cu deosebire cele ale mâncării. Carnea este de mare însemnătate la nutriție, cu deosebire la orașe. Ea este așa zicând partea cea mai aleasă și să întrebuințeze zilnic.

În urma tăierii și prăpădării năprznice a mai multor vite în decursul războiului, carnea s'a scumpit așa de tare, încât clasele mai sărace ale societății doar Dumineca de mai pot consuma o înțărâtură de carne, încolo sunt osândite a trăi mai mult cu postul.

Scumpirea cea mare e deci provocată de numărul scăzut al vitelor. Prin urmare lucrul cel mai de căpetenie este, ca pe viitor să căutăm a spori numărul vitelor. Cu vitele corunte sporirea merge mai anevoie, fiindcă acelea numai odată se înmulțesc în decursul unui an. Cele mai spornice animale ar fi deci porcii. O scroafă poate făta de 2 ori la an, odată socotim numai 8 puteri, deci face o sporire de 16 bucăți la an.

Prin urmare porcii prin înmulțirea lor și prin creșterea lor foarte iute ni să înfrățezeza ca cele mai bune și mai bănoase animale de prăsit.

În ținuturile noastre soiurile cele mai obișnuite și mai lăpăte sunt porcii românești de munte, soiul „mângăliță” și cel de „basna”.

Dintre aceștia în zilele de astăzi soiul cel mai bun e cel de „basna”. Pe când celelalte două soiuri de regulă numai odată fac prăsilă pe an, în cazul cel mai bun de 3 ori în 2 ani și față câte 4—6 porci odată, soiul de „basna” adeseori față de 2 ori la an, odată câte 8—10 porci. Este deci mare deosebire între soi și soi.

Soiul acesta se trage din Basna și este un amestec de mângăliță cu un soi englezesc de culoare neagră numit „Bergsir”. Porcii sunt de culoare neagră cu un brâu alb dela spate spre șolduri, care înconjură corpul întreg. Sunt ceva plecați de spinare au picioare scurte și urechi finite în sus. Se îngrășă bine, pun și carne și slănină din greu pe ei. Măncă bine, cresc iute și se pot ținea și între împrejurări mai măștere, astfel că pentru Ardeal o rasă mai bună și mai răbdurie nu găsim.

Sunt cei drept soiuri mai alese de porci, decât acestea îndeosebi cei englezești „Bergsir” negri și „Joresir” albi sau mai bine zis bălanți, dar aceștia cer o îngrijire foarte bună, grajduri calde, hrană bună și din belșug, ceea ce țaranul nostru nu prea poate face.

Cu acestea însă nu voiesc să desmânt pe nimeni dela prăsierea acestor animale. Cu deosebire porcii negrii „Bergsir” s'au dovedit potriviți pentru ținutul Ardealului. Sunt foarte spornici, să desvoaltă iute și de regulă nu pier așa tare, ca alte soiuri albe englezești. La noi să și prăsesc în foarte multe locuri.

Deci aceste două soiuri să le prăsească economii nostri în măsură tot mai mare îndeosebi astăzi, când un purcel de 6 săptămâni se vinde cu 60—80 cor., pe deoparte pentru înmulțirea venitului lor, pe de altă parte ca sporindu-se numărul porcilor să putem și noi ajunge acolo, ca partea cea mai mare a cârni ce se petrece să fie de porc și orașeni să nu fie osândiți la o continuă flămânzire din lipsa ei, iar măcelarii să fie mereu sibiuziți de cerețile publicului.

I. O.

### Mijlocire la cumpărarea de articli economici.

Aducem la cunoștință economilor noștri de pretutindenea, că subscrisul comitet este gata a mijloci pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articliilor economice amintiți mai jos lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram, 2 cor. 32 bani.
2. Sămânță de iarbă „Rispengras”, 1 kgr., 3 cor. 50 bani.
3. Sămânță de lăternă de prima calitate, 1 kgr. 5 cor. 60 bani.
4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 4 cor. 45 bani.
5. Sămânță de napi „Mammuth”, roșii mari un kg. 1 cor. 60 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf”, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf”, roșii, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr 1 cor.
9. Sămânță de ceapă „Zittau”, uriașă, galbină 20 grame 80 bani.
10. Sămânță de ceapă „Braunschweig”, 20 grame 60 bani.
11. Sămânță de ceapă „Tripoli Rocca”, 20 grame 80 bani.
12. Sămânță de ceapă „Madeira”, 20 grame 80 bani.
13. Sămânță de salată „Matador”, foarte mare, gustoasă, timpurie 20 grame 80 bani.
14. Sămânță de salată „Graf Zeppelin”, de iarnă, 20 grame 90 bani.
15. Sămânță de salate „Kaiser”, (nouă), galbină, aurie, mare la căpățină, ușor de transportat, 20 gr. 80 bani.
16. Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 grame 20 bani.
17. Sămânță de pătrânel lung „Zneimer”, dulci 20 grame 20 bani.
18. Sămânță de morcovi de „Braunschweig” 20 grame 60 bani.
19. Sămânță de morcovi de toamnă „Que-dlinburg”, 20 grame 60 bani.
20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart”, albi, timpurii, 20 grame 20 bani.
21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 grame 20 bani.
22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre 20 grame 20 bani.
23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe 20 grame 20 bani.
24. Sămânță de castraveți de „Paris”, 20 grame 80 bani.
25. Sămânță de castraveți de mărime mijlocie, verzi, 20 grame 60 bani.
26. Sămânță de varză „Braunschweig”, uriașă, de iarnă, 20 grame, 40 bani.

27. Sămânță de călărare (gului), albe, timpurii, 20 grame, 80 bani.

28. Sămânță de călărare de iarnă, vlnete 20 grame 1. cor.

29. Sămânță de mazăre ideal „Gradus”, timpurie, 100 grame 40 bani.

30. Sămânță de fasole de Iulle, 100 grame 50 bani.

31. Sămânță de fasole „Mont d'or”, galbină, 100 grame 60 bani.

32. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 grame 40 bani.

33. Sămânță de patlagele „Excelsior”, (nouă), foarte gustoase, 20 grame 1 cor. 40 bani.

34. Sămânță de patlagele „Ficarazzi”, foarte timpurii, 20 gr. 80 bani.

35. Sămânță de paprică sârbească, 1 porție 20 bani.

36. Sămânță de spinat „Goliath”, 20 grame 20 bani.

37. Sămânță de sfeclă „Egyoptene”, roșii închise, 20 grame 20 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului secretar prețul cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxa de înmănuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere, — vor primi articlii comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1916.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța Victor Tordășianu  
prezident. secretar.

### Colecta pentru orfelinatul din Sibiu.

O scrisorică draguță ne-a sosit la redacțiune. Copii de școală din Hodac ne scriu următoarele:

M. O. Redacțiune!

Subînsemnații la sfatul bunului nostru învățător am adunat între școlarii dela școala gr. or. din Hodac după puțină mică sumă de 10 cor. 36 fil. pentru orfelinatul din Sibiu.

Venim cu rugărea să binevoiți a o preda la locul de lipsă și totdeodată ne rugăm dacă, este cu puțință să se facă pomenire și în mult de noi prețuita „Foaia Poporului” spre îndemnarea și a altor școale. Aci alăturăm lista iar, banii adunați îi trimitem cu mandat poștal, tot cu subscrierea noastră.

G. Hodac la 8 Martie 1916.

Cu toată dragostea: Paraschiva Frandez, Alexandru Harșan, Ioan Pop, Ioan Frandez școleri.

Lista de colectare a școlarilor dela școala gr. ort din Hodac.

Din clasa I: Flore Farcaș 4 fil., Petru Farcaș 10 f., Flore Moldovean 10 f., Nastasia Niculici 10 f., Ioana Nădășan 10 f., Ioan Farcaș 20 f., Petru Man a Flori 8 f., Zaharie Matiaș 10 f., Vasile Pop I. Zaharie 20 f., Dumitru Moldovean I. N. 10 f., Pop Florian 10 f., Maria Branea 30 f., Nastasia Pop lui D-tru 10 f., Nastasia Pop a Flori 10 f., Ana Feiér 10 f., Florean Dârloman 10 f., Nastasia Dârloman 10 f., Ioan Farcaș 10 f., Floarea Farcaș 14 f., Maria Farcaș a F. 10 f., Macavei Iacob 10 f., Floarea Pop 4 f. — Din clasa II: Maria Butilcă 20 f., Niculici Rafila 10 f., Rafila Man 10 f., Rafila Farcaș 10 f., Zaharie Pop 20 f., George Tomșa 10 f., Nicolae Todoran 10 f., Florean Sava 4 f., Ioan Iacob 10 f., Nastasia Moldovan 10 f., Rafila Farcaș 6 f., Floarea Man 4 f., Ioan Frandez 4 f., Ioana Frandez 10 fil. Dumitru Farcaș 20 f., Vasile Frandez 6 f. — Din clasa III: Florian Moldovean 10 f., Dumitru Butilcă 10 f., Victor Iacob 20 f., Zaharie Feiér 10 f., Nicolae Pop 18 f., Emilia Costin 60 f., Mărioara Harșan 40 f., George Pop 4 f., Traian Farcaș 10 f., Flore Pop 8 f. — Din clasa IV: Petra Pop I. D. 10 f., Traian Todoran 36 f., Marișca Ștein 20 f., Paraschiva Frandez 20 f., Marișca Man 10 f., Flore Man 13 f., Vasile Man 7 f., Floarea Feiér 10 f., Alesandru Tinea 10 f., Floarea Frandez 14 f. — Din clasa V: Ioan Pop I. D. 14 f., Nicolae Pop I. D. 10 f., Vasile Farcaș 18 f., — Din clasa VI: Alesandru Harșan 30 f., Ioan Frandez 10 f., Zaharie Frandez, învățător 2 cor. Sumă totală 10 cor. 36 fil.

